

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

71. Quot mala veniant ex avaritia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

negativo præcepto Exodi satis habetur: *Non facietis vobis Deos aureos, & argenteos*; quia, scilicet, ut auri attracti adorabitis eos. Tentator, ut una tentatione in sine reliquis omnibus, quasi epilogo amplecteretur, Dominum tentavit de avaritia. Dicit D. Paulus Christum Dominum tentatum per omnia. Sed quomodo? Ambitionis, iræ vitii, &c. tentatus non fuit. Respondet Chrylost. tentatorem in hac omnes conclusisse, ac collegisse tentationes, sicque ut generaliter, & particulariter tentaret, de avaritia tentavit, &c.

Jerem. 6. **¶ Quam sit commune vitium avaritia.**

Avaritia commune generis nostri vitium. A minimo usque ad minorem omnes student avaritia, à Propheta usque ad Sacerdotem, &c. Pondera, Omnes, nemine excepto, student, dedita opera, omni ingenio, arte, intentione; attentione; student, ut discant, qua possibili via, & arte ditefcant omnes frequentant scholam avaritiæ, &c. A minimo usque ad minorem, à Propheta usque ad Sacerdotem. Hic est oculus eorum in universa terra, &c. Amphora, nimirum, avaritiæ, quæ, ut ait Greg. dicitur hominum torius mundi oculus, &c.

Zach. 5. Huc facit, quod septima phiala avaritiæ diffusa ab Angelo in aërem sic omnibus communem, ut hoc facto intelligas, quam sit commune vitium avaritiæ, &c.

Apoc. 17.
Virg. ibid.

Quot mala veniant ex avaritia.

PVNCTVM LXXI.

D. Thom. 1. 2.
9. 48. art. 1.
Eph. 15.
Avaritia cur malorum omnium radix dicitur.
Radix omnium malorum est cupiditas. Uitur Apostol. arboris metaphora, quæ consistit in hoc, quod sicut radix toti arbori præstat alimentum; ita per divitias, quasi per arboris radicem, homo acquirit facultatem perpetrandi quodcumque peccatum. Sic D. Thom. *Avaritia, quod est idolorum servitus*; non dicit unitus idoli, sed multorum, nam & idolo ven-

tris, & inanis gloriæ, &c. servit avarus, &c.

Ubi ostium, in quo erat idolum zeli, (vel Hebr. idolum possidentis) intraveris, omnes abominationes videbis. Vel *Mulieres plangentis Adonidem*, &c.

Illi, qui præcipites in omne facinus procerunt, *Desperantes*, inquit Apostol. *tradiiderunt se in omnem immunditiam*, & quasi causam primariam reddens, subdit, *In avaritiam*, &c.

Lunaticus ille, typus eorum, qui mutabilia diligunt, *modo in ignem, modo in aquam* proniciebatur à Dæmone: quia nimirum cupidi de igne iræ præcipitantur crebro in aquam luxuriæ, & ab uno vitio in aliud.

Difficile exiit negotians à negligentia (cultus Dei.) Alii: *A deceptione*. Græcè: *A Alij delicto*. A quonam? ab omni, &c. ingere, &c.

Disperierunt omnes involuti argento. Sept. *Disperierunt, erecti erant in superbiam, & pauperes despiciebant*. Superbia, & divitiæ, & pauperum contemptus, ut plerumque simul!

Ornamenta monilium suorum in superbiam posuerunt, &c. Ubi Hieron. *Quæ ego dederam*, inquit Dominus, in ornamentum possidentium, illi verterunt in superbiam: ut de quib. poterant per elemosynas suam animam liberare; ex illis haberent materiam arrogantia. Ex divitis superbia. *Idèd* (quia divites) tenuit eos superbia. Pagnin. *Idèd instar torquis coronavit eos superbia*. Ubi Chald. *Idèd circumdedit eos superbia*. Ubi Prosper 3. de vita contemplant. c. 7. cupiditas, & superbia in tantum est unum malum, ut nec superbus sine cupiditate, neque sine superbia cupidus possit inveniri, intellige occasionaliter, ut sic loquar, & ut in pluribus. Subdit: *Operti sunt iniquitate, & impietate suâ, prodijt quasi ex adipè, iniquitas eorum, & transfuerunt in affectum cordis*. Vel juxta alios: *In picturas cordis*; hoc est, quæ in imi pectoris tabulâ mens scelerata sibi depinxit scelera, ea omnia perpetravit.

Idèd divitias, ceu tot malorum occasiones, ex oculis Deus nobis abstulit, & cea mater, quæ obfutura abscondit, thesaurus

Idèd (quia divites) tenuit eos superbia. Pagnin. *Idèd instar torquis coronavit eos superbia*. Ubi Chald. *Idèd circumdedit eos superbia*. Ubi Prosper 3. de vita contemplant. c. 7. cupiditas, & superbia in tantum est unum malum, ut nec superbus sine cupiditate, neque sine superbia cupidus possit inveniri, intellige occasionaliter, ut sic loquar, & ut in pluribus. Subdit: *Operti sunt iniquitate, & impietate suâ, prodijt quasi ex adipè, iniquitas eorum, & transfuerunt in affectum cordis*. Vel juxta alios: *In picturas cordis*; hoc est, quæ in imi pectoris tabulâ mens scelerata sibi depinxit scelera, ea omnia perpetravit.

Idèd (quia divites) tenuit eos superbia. Pagnin. *Idèd instar torquis coronavit eos superbia*. Ubi Chald. *Idèd circumdedit eos superbia*. Ubi Prosper 3. de vita contemplant. c. 7. cupiditas, & superbia in tantum est unum malum, ut nec superbus sine cupiditate, neque sine superbia cupidus possit inveniri, intellige occasionaliter, ut sic loquar, & ut in pluribus. Subdit: *Operti sunt iniquitate, & impietate suâ, prodijt quasi ex adipè, iniquitas eorum, & transfuerunt in affectum cordis*. Vel juxta alios: *In picturas cordis*; hoc est, quæ in imi pectoris tabulâ mens scelerata sibi depinxit scelera, ea omnia perpetravit.

Idèd (quia divites) tenuit eos superbia. Pagnin. *Idèd instar torquis coronavit eos superbia*. Ubi Chald. *Idèd circumdedit eos superbia*. Ubi Prosper 3. de vita contemplant. c. 7. cupiditas, & superbia in tantum est unum malum, ut nec superbus sine cupiditate, neque sine superbia cupidus possit inveniri, intellige occasionaliter, ut sic loquar, & ut in pluribus. Subdit: *Operti sunt iniquitate, & impietate suâ, prodijt quasi ex adipè, iniquitas eorum, & transfuerunt in affectum cordis*. Vel juxta alios: *In picturas cordis*; hoc est, quæ in imi pectoris tabulâ mens scelerata sibi depinxit scelera, ea omnia perpetravit.

Idèd (quia divites) tenuit eos superbia. Pagnin. *Idèd instar torquis coronavit eos superbia*. Ubi Chald. *Idèd circumdedit eos superbia*. Ubi Prosper 3. de vita contemplant. c. 7. cupiditas, & superbia in tantum est unum malum, ut nec superbus sine cupiditate, neque sine superbia cupidus possit inveniri, intellige occasionaliter, ut sic loquar, & ut in pluribus. Subdit: *Operti sunt iniquitate, & impietate suâ, prodijt quasi ex adipè, iniquitas eorum, & transfuerunt in affectum cordis*. Vel juxta alios: *In picturas cordis*; hoc est, quæ in imi pectoris tabulâ mens scelerata sibi depinxit scelera, ea omnia perpetravit.

Idèd (quia divites) tenuit eos superbia. Pagnin. *Idèd instar torquis coronavit eos superbia*. Ubi Chald. *Idèd circumdedit eos superbia*. Ubi Prosper 3. de vita contemplant. c. 7. cupiditas, & superbia in tantum est unum malum, ut nec superbus sine cupiditate, neque sine superbia cupidus possit inveniri, intellige occasionaliter, ut sic loquar, & ut in pluribus. Subdit: *Operti sunt iniquitate, & impietate suâ, prodijt quasi ex adipè, iniquitas eorum, & transfuerunt in affectum cordis*. Vel juxta alios: *In picturas cordis*; hoc est, quæ in imi pectoris tabulâ mens scelerata sibi depinxit scelera, ea omnia perpetravit.

Idèd (quia divites) tenuit eos superbia. Pagnin. *Idèd instar torquis coronavit eos superbia*. Ubi Chald. *Idèd circumdedit eos superbia*. Ubi Prosper 3. de vita contemplant. c. 7. cupiditas, & superbia in tantum est unum malum, ut nec superbus sine cupiditate, neque sine superbia cupidus possit inveniri, intellige occasionaliter, ut sic loquar, & ut in pluribus. Subdit: *Operti sunt iniquitate, & impietate suâ, prodijt quasi ex adipè, iniquitas eorum, & transfuerunt in affectum cordis*. Vel juxta alios: *In picturas cordis*; hoc est, quæ in imi pectoris tabulâ mens scelerata sibi depinxit scelera, ea omnia perpetravit.

Idèd (quia divites) tenuit eos superbia. Pagnin. *Idèd instar torquis coronavit eos superbia*. Ubi Chald. *Idèd circumdedit eos superbia*. Ubi Prosper 3. de vita contemplant. c. 7. cupiditas, & superbia in tantum est unum malum, ut nec superbus sine cupiditate, neque sine superbia cupidus possit inveniri, intellige occasionaliter, ut sic loquar, & ut in pluribus. Subdit: *Operti sunt iniquitate, & impietate suâ, prodijt quasi ex adipè, iniquitas eorum, & transfuerunt in affectum cordis*. Vel juxta alios: *In picturas cordis*; hoc est, quæ in imi pectoris tabulâ mens scelerata sibi depinxit scelera, ea omnia perpetravit.

Idèd (quia divites) tenuit eos superbia. Pagnin. *Idèd instar torquis coronavit eos superbia*. Ubi Chald. *Idèd circumdedit eos superbia*. Ubi Prosper 3. de vita contemplant. c. 7. cupiditas, & superbia in tantum est unum malum, ut nec superbus sine cupiditate, neque sine superbia cupidus possit inveniri, intellige occasionaliter, ut sic loquar, & ut in pluribus. Subdit: *Operti sunt iniquitate, & impietate suâ, prodijt quasi ex adipè, iniquitas eorum, & transfuerunt in affectum cordis*. Vel juxta alios: *In picturas cordis*; hoc est, quæ in imi pectoris tabulâ mens scelerata sibi depinxit scelera, ea omnia perpetravit.

auros in secretioribus terræ visceribus abdidit, licet multi eos effodiant, unde plorans ille: Heu! inquit, quis primus, &c. & alius: Effodiuntur opes, irritamenta malorum, de quibus David: *De absconditis tuis adimpletus est venter eorum*, &c. *Inclina cor meum in testimonia tua, & non in auaritiam*; si in hanc solam cor meum permiseras inclinari, omnia tua testamenta, & præcepta transgrediar, &c. Omnia mala ex diuitiis. Job: *Ab Aquilone venit aurum optimum*. Alius: *Ab Aquilone pandetur malum*. Ergo ex auro omne malum, &c. occasionaliter nimirum.

Psal. 118.

Iob. 11. Ierem. 1.

Signum est malum, inordinatus hic amor habendi.

PUNCTVM LXXII.

Auaritia signum reprobationis.

UNum ex reprobationis signis est, faciem in terram conuertisse, & ferè nunquam oculis ad cælum levare, quin statuisse oculos declinare in terram. *Oculos suos statuerunt* (ex intentione & obfirmato animo) *declinare in terram*. Hominem, qui terra est, terram quandoque respicere non mirum, sed statuere oculos declinare, hoc malum est.

Gen. 4. Hebr.

Cain terrenus totus.

Ad Cain: *Quare concidit facies tua?* Cain. *Vir agricola*. Hebr. *Seruus terra*. Alii *Vir acquisitionis*. Cain primus civitatem ædificavit. Vide terreni studium: totus erat in ædificando in terra, unde ajunt nonnulli, aded excæcatum amore terrenorum, ut nonnisi hanc præsentem vitam crediderit, ut propterea Abel abnuentem occiderit.

Abel cali civis

Non legis Abel vel domum ædificasse, nam civis Cæli, advena terræ properabat ad civitatem, quæ habet vera fundamenta, &c. *Si sustinuero, Infernus domus mea est*. Vatabl. *Si ædificavero, Infernus domus mea est*.

Iob. 17. Vatabl.

Isa. 47. Idem 52.

Maledictio in animam terrenam: *Descende, sede in pulvere, filia Babylon, sede in terra*. Sed audi e contra: *Excutero de pul-*

A vere, *consurge, sede Jerusalem, solve vincula colli tui, captiva filia Sion*. Solve solve hos terrenorum affectuum laqueos.

Serpentis maledictio: *Terram comedes cunctis diebus vite tue*; hoc est, homines terreni, & qui terrena sapiunt, quique semper veluti immundi repunt, tuus cibus erunt. Sic Rupertus.

Gen. 4. Homines terreni cibus demonum.

B Hi sunt, qui radices in terra egerunt. *Vidi hominem firma radice, & maledixi pulchritudini ejus statim*. Hic sunt radicati, & fundati.

Iob. 5.

Per simili maledictione damnatur in *Psal. 68. Et dorsum eorum semper incurva, Fecit Deus hominem rectum: ille per affectum se curvat*. De hoc Bern. *Quid indecentius in homine, quam cum erecto corpore curvam gerere animam? O curvæ in terras animæ!* exclamat Nazianzenus.

Nazianz. Psal. 43.

Humiliata est pulvere anima nostra, conglutinatus est in terra venter noster.

C In Apocalypsi Joan. vidit volitantem aquilam, & comminantem. *Væ, væ, væ, habitantibus in terra*. Triplex certè væ, ut quædam Glossa ait, correspondet habitatoribus terræ. laboris in opibus parandis sollicitudinis in conservandis, doloris in amittendis. Væ ex observatione Scripturæ dicit pœnam Inferni, &c.

Apoc. 8.

Devoravit eos terra (terrenus amor) *Numer. 15. Aperiens terra os suum devoravit eos*. *Isai. 29. De terra loqueris, & de humo auditur eloquium tuum* (ob amarem terrenorum.) *Thren. 2. Effusum est in terra jecur tuum*. *Osee 7. Ephraim non habens cor* (quod habent divitiæ) *Matth. 9. Vbi est thesaurus tuus, ibi, &c.*

Exod. 15. Num. 15. Isa. 29. Thren. 2.

Quod ambulat super manus ex cunctis animalibus, quæ incedunt, quadrupedia, immundum erit.

Osee 7. Matth. 6.

E Hic fodit in terram, & abscondit pecuniam Domini sui; intellectum nimirum (talentum) abscondit in terra, dum eo non utitur, nisi cogitando terrena, &c. O si hoc talentum expenderet bene! &c. sed abscondit, &c.

Levit. 11. Matth. 25.

Anima cupida figuratur per filiam *Luc. 13. brachæ, quam alligavit Satan, quæ inclinata erat, nec poterat sursum aspicere*. Nota, non poterat,